

**МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН
АНХАН ШАТНЫ СОНГУУЛИЙН
НЭГДСЭН ДҮНГИЙН ТУХАЙ**

**Илтгэгч: Сонгуулийн ерөнхий хорооны дарга
Н.ЛУВСАНЖАВ**

Монгол Улсын Их Хурлын дарга аа!

Улсын Их Хурлын эрхэм гишүүд ээ!

Сонгуулийн ерөнхий хороо Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн анхан шатны сонгуулийн нэгдсэн дүнг Улсын Их Хуралд илтгэж байна.

2009 оны 5 дугаар сарын 24-ний Ням гаригт санал хураасан Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийг сонгох анхан шатны сонгууль хуулийн дагуу явагдаж өнгөрөв.

Энэ сонгуульд Улсын Их Хуралд суудал бүхий МАХН – Намбарын Энхбаярыг, Ардчилсан Нам – Цахиагийн Элбэгдоржийг тус тус Монгол Улсын Ерөнхийлөгчид нэр дэвшүүлэн Сонгуулийн ерөнхий хороонд бүртгүүлж, нэр дэвшигчид Мөрийн хөтөлбөрөө тайлбарлан сонгогчиддоо таниулж, намууд нэр дэвшигчээ чөлөөтэй сурталчиллаа.

Сонгуулийн ерөнхий хороо сонгуулийн хууль тогтоомжийг нэг мөр хэрэглэх, сонгуулийг бүхэлд нь Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу явуулах зорилгоор хуульд заасан журам, заавар гарган мөрдүүлж, Ерөнхийлөгчийн сонгуулийн хуулийг хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөө, хуваарь гарган баталж, сонгуулийн нутаг дэвсгэрийн болон салбар, хэсгийн хороодын дарга, гишүүдийн нэгдсэн семинарыг нийслэл хот, аймгийн төв, сумдад зохион байгуулж, анхан шатны сонгуулийн бэлтгэлийг хангах ажлыг эхнээс нь цэгцтэй явуулах нөхцөлийг хангаж ажиллалаа. Нэгдсэн удирдамж, чиглэлийн дагуу Сонгуулийн ерөнхий хорооны гишүүд аймаг, сум, баг, нийслэл, хороодод хүрч ажилласан нь сонгуулийн бэлтгэлийг хангахад чухал нөлөө үзүүлээ.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн сонгуулийн бэлтгэлийг хангах, удирдан зохион байгуулах үүрэг бүхий сонгуулийн нутаг дэвсгэрийн 22 хороо, түүний салбар 338 хороо, хэсгийн 1698 хороог улсын хэмжээнд байгуулж, эдгээрт төрийн байгууллагын ажилтан, намуудын төлөөлөгчдөөс гадна нам бусчууд зэрэг 18363 хүн ажиллалаа.

Сонгуулийн хороод хуулиар ногдсон үүрэгт ажлаа эрхлэн гүйцэтгэхдээ Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн анхан шатны сонгуулийн бэлтгэлийг бүрэн хангах, сонгогчдод сонгуулийн хууль тогтоомж сурталчлан таниулахад үйл ажиллагаагаа чиглүүлж, энэ ажилд холбогдох байгууллага, албан тушаалтны дэмжлэг туслалцааг авч, нийтийн хэвлэл, мэдээллийн хэрэгслийг өргөн ашиглалаа. Монголын радио, телевизээр сонгуульд бүрэн оролцохыг болон саналаа хэрхэн өгөхийг тайлбарлаж уриалсан зар сурталчилгааг (реклам) байнга явуулж, сонгуулийн хуулийн талаар цуврал нэвтрүүлэг хийж, сонгогчийн үнэмлэхийг индекс, дугаартай хэвлэж нэрийн жагсаалтад бичигдсэн сонгогч бүрт хүргэлээ.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн анхан шатны сонгуулийн нэрийн жагсаалтад бичигдсэн 1493217 сонгогчийн 73.59 хувь буюу 1098875 сонгогч санал хураалтад оролцжээ. 13522 саналын хуудас хүчингүй болсон нь санал өгсөн нийт хуудасны 1.23 хувь болж байна.

Монгол Улсын иргэний баримт бичиг, бүртгэл, шилжих хөдөлгөөний асуудал бүрэн цэгцрээгүй байгаа нь сонгуулийн бэлтгэл ажилд болон сонгогч сонгох эрхээ эдлэхэд бэрхшээлтэй байдал үүсгэж байлаа. Эдгээр асуудлыг эдийн засаг-хууль зүйн арга замаар төрөөс гүйцэд зохицуулан шийдвэрлэх шаардлагатай нь харагдав.

Зарим сум, баг, хорооны Засаг дарга нар хаягийн бүртгэлтэй сонгогчийг нэрийн жагсаалтад бүртгээгүй, дутуу гаргасан, зарим сонгогч 3-аас дээш жил амьдарч байгаа газраа шилжих хөдөлгөөн хийлгээгүй. Сонгуулийн хэсгийн хороодод зарим сонгогч саналаа өгөхөөр ирэхдээ иргэний үнэмлэхгүй, баримт бичиггүй байх, саналаа өгөхдөө саналын хуудсаа хүчингүй болгох зэрэг зөрчил гарч байсныг тэмдэглэх хэрэгтэй.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн анхан шатны сонгуулийн ажлыг бүхэлд нь авч үзвэл Сонгуулийн нутаг дэвсгэрийн болон салбар, хэсгийн хороод эрх, үүргийнхээ хүрээнд ажлаа хуулийн дагуу сайтар зохион байгуулсан нь сонгуулийн дүнд нөлөөлөхүйц ноцтой зөрчил гаргахгүй байх нөхцөлийг бүрдүүлсэн гэж Сонгуулийн ерөнхий хороо үзэж байна.

Ерөнхийлөгчийн анхан шатны сонгуулийн бэлтгэлийг хангахад бүх шатны Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал, Засаг дарга нар Монгол Улсын Гадаад хэргийн яам, Монголын үндэсний радио, телевиз, Цагдаагийн ерөнхий газар, Төрийн тусгай хамгаалалтын газар, Цахилгаан холбоо болон нисэх компаниуд, Засгийн газрын үйлчилгээний автобааз, Засгийн газрын XI байрны захиргаа зэрэг байгууллагууд идэвхтэй ажиллаж сонгуулийн ажилд сайн тусалсаныг зориуд талархан тэмдэглэж байна.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн сонгуулийн бэлтгэл хангах, санал хураах явцыг дэлхийн улс орнууд анхааралтай ажиглан харж байлаа. ОХУ, АНУ, БНУУ, Япон, ХБНГУ, Канад, БНСУ, Голланд, Австрали, Швед зэрэг улсын 56 иргэд орчуулагчийн хамт ажиглагчаар ирж ажиллав. Түүнчлэн гадаад орнуудын хэвлэл мэдээллийн байгууллагын сурвалжлагчид манай сонгуулийг сурвалжиллаа.

Монгол Улсын Их Хурлын эрхэм гишүүд ээ!

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн анхан шатны сонгуулийн нэгдсэн дүнг гаргахад МАХН-аас нэр дэвшсэн Намбарын Энхбаяр саналаа өгсөн нийт сонгогчийн 47.41 хувийн, Ардчилсан Намаас нэр дэвшсэн Цахиагийн Элбэгдорж 51.21 хувийн санал авсан дүн гарчээ.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн анхан шатны сонгууль аль ч талаараа Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн сонгуулийн хууль, олон улсын хэмжээнд тогтсон ардчилсан хэм хэмжээнд бүрнээ нийцэж явагдлаа.

Анхан шатны сонгуулийн санал хураалт хуулийн дагуу хүчин төгөлдөр болсон гэж Сонгуулийн ерөнхий хороо үзэж байна.

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн 31 дүгээр зүйлийн 4, Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн сонгуулийн хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн анхан шатны сонгуульд оролцсон нийт сонгогчийн олонхийн санал авсан Цахиагийн Элбэгдоржийг Монгол Улсын Ерөнхийлөгчөөр сонгогдсон гэж үзэж, бүрэн эрхийг нь хүлээн зөвшөөрөх тухай асуудлыг Монгол Улсын Их Хурлын даргад өргөн мэдүүлснээ Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдаанд илтгэж байна.

Анхаарал тавьсанд баярлалаа.